

RAAP Adviesdocument 1031

Type onderzoek	:	Oplegnotitie
Toponiem plangebied	:	Provinciale weg N223
Plaats	:	Het Woudt
Gemeente	:	Midden Delfland
Provincie	:	Zuid-Holland
Opdrachtgever	:	Rho Adviseurs voor Leefruimte B.V.
RAAP-projectcode	:	ZHPN3
Auteur(s)	:	drs. R.A.C. Kroes
Versie	:	28-06-2019

Inleiding

Algemeen

In 2004 en 2006 zijn in het plangebied Provinciale weg N223 respectievelijk een bureauonderzoek en een aanvullend bureauonderzoek en inventariserend booronderzoek door middel van boringen uitgevoerd. Het plangebied bestond destijds uit het tracé van de N223 tussen Westerlee en Den Hoorn.

Inmiddels zijn de werkzaamheden in het oostelijke deel van het plangebied, de N223 tussen Lierhand en Den Hoorn, gepland. De eisen die aan archeologisch onderzoek worden gesteld zijn inmiddels veranderd en ook de bekende archeologische informatie, zodat een actualisering van de beide bureauonderzoeken voor de hand ligt.

Dit adviesdocument is opgesteld als oplegnotitie bij het reeds uitgevoerde onderzoek uit 2006:

Kruif, S. de, 2006. Plangebied Provinciale weg N223, provincie Zuid-Holland: archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek. *RAAP-rapport* 1326. Amsterdam.

Ten behoeve van deze oplegnotitie is bekeken in hoeverre de rapportage nog voldoet aan de nu geldende eisen en welke nieuwe informatie eraan ontbreekt.

Leeswijzer

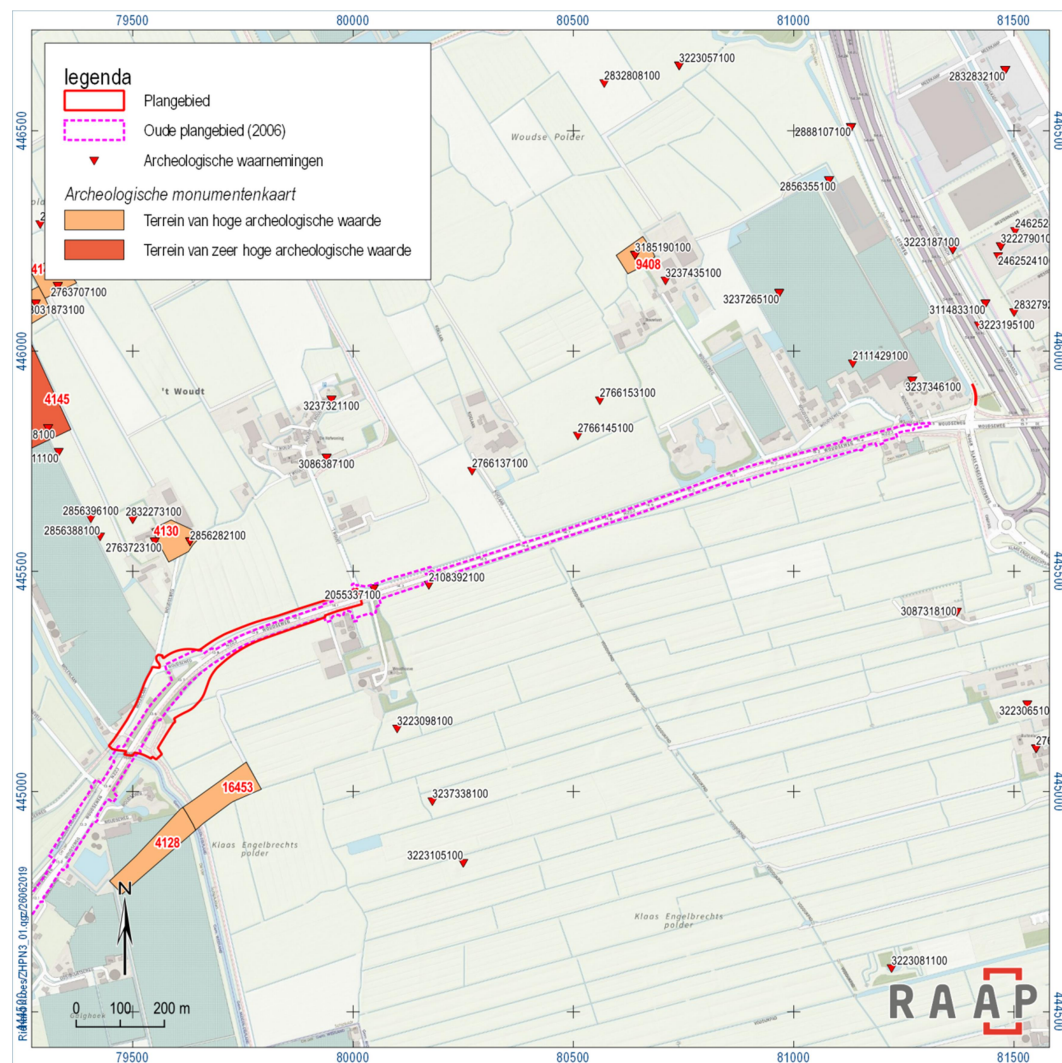
De rapportage wordt in deze oplegnotitie allereerst naast de specificaties uit KNA protocol 4002 'Bureauonderzoek' gelegd (LS01 t/m LS06) en KNA protocol 4003 'Inventariserend veldonderzoek (landbodems)' (VS01 t/m VS08). Daarna wordt bekeken wat op dit moment de gemeentelijke voorschriften zijn.

Onderstaande oplegnotitie bestaat derhalve uitsluitend uit toevoegingen aan de rapportage van De Kruif (2006).

Aanvullingen bureauonderzoek

LS01 Afbakenen onderzoeksgebied; vaststellen consequenties toekomstig gebruik

Zoals gezegd is de omvang van het onderhavige plangebied inmiddels gewijzigd. In onderstaande figuur 1 is het nu vigerende plangebied weergegeven met alle nu beschikbare gegevens over archeologische waarnemingen en terreinen.

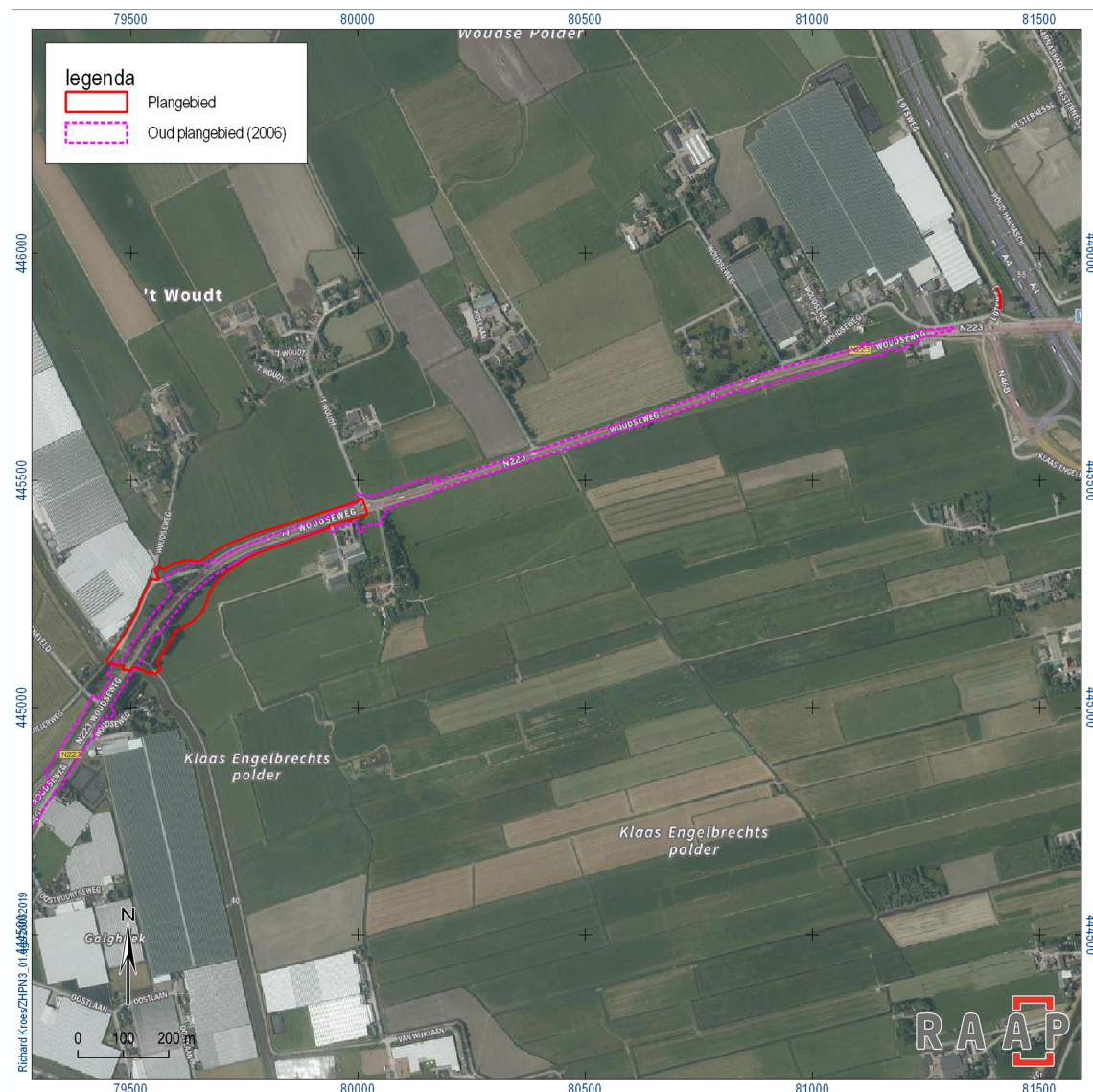
Figuur 1. Het plangebied met archeologische waarnemingen en terreinen (schaal 1:15.000; bron: AMK en Archis3).

Binnen het plangebied wordt een weg gerenoveerd waarbij ontgravingen worden uitgevoerd ten behoeve van waterpartijen, watergangen en het cunet van diverse verhardingen. Een deel van deze ingrepen vindt buiten de grens van de nu bestaande weg plaats.

Op vier locaties aan de oostzijde van het plangebied zijn ten noorden van de N223 milieukundige bodemonderzoeken gedaan. Het betreft historische bodemonderzoeken. Eén onderzoek leidde tot het advies om nader onderzoek in te stellen.¹

LS02 Beschrijven huidig gebruik

Het plangebied wordt nu gebruikt als weg en zal dat in de toekomst ook zijn, zij het verbreed (figuur 2).

Figuur 2. Het plangebied geprojecteerd op een recente luchtfoto (schaal 1:15.000; bron: OpenLufu).

¹ ZH184209360 (voldoende onderzocht), ZH178310420 (voldoende onderzocht), ZH178310502 (advies aanvullend oriënterend onderzoek) en ZH178310500 (voldoende onderzocht). www.bodemloket.nl

Nu aanwezige kabels en leidingen zijn weergegeven in onderstaande figuur 3.

Figuur 3. Ligging van kabels en leidingen (schaal 1:15.000; bron: KLIC).

De oorspronkelijke maaiveldhoogte van het plangebied volgens de meest recente gegevens varieert rond de 1,4 tot 1,5 m –NAP. De hoogte van het wegdek varieert tussen 0,1 tot 1,8 m –NAP.²

² www.ahn.nl

LS03 Beschrijven historische situatie en mogelijke verstoringen

Mogelijk historische bebouwing was aanwezig op locaties die nu nog steeds bebouwd zijn, te weten:

- De Anna Maria Hoeve op de Woudseweg 27-29, waar in ieder geval sinds 1850 bebouwing aanwezig was onder de naam 'Woudhoeve'. In ieder geval vanaf 1912 breidde de bebouwing van deze hoeve zich tot direct aan de zuidkant van de weg uit.
- Suikertjesheul, aan het uiterste oostelijke uiteinde van het plangebied, waar sinds 1894 bebouwing aanwezig was direct aan de noordkant van de weg. Vanaf in ieder geval 1940 staat er ook bebouwing hiertegenover aan de zuidkant van de weg, onder de naam "Groot Genoeg".

De bebouwing langs de rest van het plangebied dateert vanaf ongeveer 1963.³

Direct ten uidwesten van het plangebied lag in de Tweede Wereldoorlog het Duitse *Widerstandsnest* 128 dat functioneerde in het achterland van de *Atlantikwall*. Dit valt echter net buiten het plangebied.⁴

LS04 Beschrijven bekende archeologische, ondergrondse bouwhistorische en aardwetenschappelijke waarden

Aan de landschappelijke beschrijving van het onderhavige rapport behoeft verder niets te worden toegevoegd.

Ten aanzien van ondergrondse bouwhistorische waarden volstaat wat hierboven is gezegd over de historische situatie.

Ten aanzien van de archeologische gegevens zijn wel een aantal toevoegingen op zijn plaats. Binnen 50 m van de as van het tracé zijn er in vergelijking met de rapportage uit 2006 twee archeologische meldingen bij gekomen:

- 2055337100, nederzetting uit de Romeinse Tijd, aangetroffen in een slootkant, kuilen en greppels, aardewerkvondsten. Deze vindplaats staat beschreven in De Kruif (2006) maar staat niet op de kaart in de rapportage, waarschijnlijk omdat de vindplaats destijds nog niet in Archis was ingevoerd.
- 2108392100, archeologisch niveau, aangetroffen tijdens booronderzoek van De Kruif (2006), ongedateerde botvondst, Romeins aardewerkfragment.

Beide locaties staan aangegeven op figuur 1.

LS05 Opstellen gespecificeerde verwachting

De in het rapport geformuleerde gespecificeerde verwachting voldoet aan de eisen met betrekking tot het benoemen van de datering, locatie en omvang, gaafheid en mogelijke verstoring, en diepteligging. Het verwachte complextype wordt wel benoemd bij bijzondere typen zoals molens, maar bij 'archeologische verwachting' in het algemeen ontbreekt de voor zichzelf sprekende formulering 'resten van bewoning'.

³ www.topotijdreis.nl

⁴ www.ikme.nl

Niet vermeld zijn de prospectiekenmerken van de verwachte archeologische resten. Deze kunnen als volgt worden samengevat. Resten van bewoning uit de Steentijd tot en met de IJzertijd kunnen bij inventariserend veldonderzoek worden herkend aan fragmenten houtskool, verbrande leem, (vuur)steen en aardewerk. Vanaf de Bronstijd komen daar metaalvondsten bij en vanaf de IJzertijd glas. Resten van bewoning vanaf de Romeinse Tijd hebben dezelfde kenmerken, maar kunnen ook worden herkend aan resten van gemetselde constructies zoals baksteen- en mortelpuin.

LS06 Opstellen standaardrapport Bureauonderzoek

Aan de voorliggende rapportage ontbreken volgens deze specificatie slechts enkele administratieve kleinigheden, die in onderstaande tabel worden aangevuld.

Item	Kop
Bevoegd gezag	Gemeente Midden Delfland
Plaats en beheer documentatie	RAAP West, le Pooleweg 5, 2314XT, Leiden ⁵
Landelijk registratienummer	2108392100 ⁶
Centrumcoördinaten	80.415 / 445.563
Kadastrale percelen	SLD02, sectie Q, perceelnummers 1133 & 1149

Tabel 1. Ontbrekende administratieve gegevens

Ten aanzien van het gegeven advies wordt aanbevolen dit advies te handhaven, mede gezien het feit dat het al is uitgevoerd en gerapporteerd in voorliggend rapport.

⁵ Was in Rapportage nog het oude adres in Amsterdam.

⁶ Was in Archis 2: 15707

Aanvullingen veldonderzoek

VS01 Opstellen Plan van Aanpak IVO-O/P

In 2006 was het nog niet gebruikelijk booronderzoek uit te voeren op basis van een als dan niet door het bevoegd gezag goedgekeurd plan van aanpak. Gezien het feit dat het onderzoek zelf al is uitgevoerd, lijkt het niet zinnig dit alsnog op te stellen.

VS02 Uitvoeren oppervlaktekartering

Geen aanvullingen noodzakelijk.

VS03 Uitvoeren booronderzoek

Het booronderzoek is in principe uitgevoerd conform de nu nog geldende eisen. Alleen de vastlegging in de Archeologische Standaard Boorbeschrijving (ASB) van de boorgegevens was in 2006 nog niet gebruikelijk en de bijbehorende boorstaten werden ook niet als vast onderdeel in de rapportage opgenomen. De digitaal vastgelegde gegevens van de uitgevoerde boringen kunnen echter eenvoudig – wanneer dat noodzakelijk zou blijken – omgezet worden in een digitaal formaat dat voldoet aan de ASB.

VS04 Uitvoeren geofysisch onderzoek

Niet van toepassing.

VS05 Opstellen standaardrapport IVO - O/P

Met de toevoegingen van administratieve gegevens voor het bureauonderzoek (LS06) zijn de administratieve eisen aan de verslaglegging van het booronderzoek ook ondervangen.

Daarnaast ontbreekt een antwoord op de vraag of de voorliggende rapportage is goedgekeurd door het bevoegd gezag, zoals de KNA eist. Deze eis wordt echter in de praktijk standaard gehonoreerd in de overtreding in plaats van de navolging omdat bevoegde gezagen archeologische rapporten nooit goedkeuren, met uitzondering van de gemeente Haarlem.

VS06 Waarderen

Het uitgevoerde booronderzoek is opgezet om archeologische resten op te sporen (Karterend onderzoek) en niet om ze te waarderen. Ten aanzien van de vindplaats die is aangetroffen tijdens het booronderzoek wordt gezien de te verwachten – minimale – verstoring geen waarderend onderzoek aanbevolen. Voor het deel van het plangebied aangrenzend aan de vindplaats wordt archeologische begeleiding aanbevolen (tegenwoordig: opgraving, variant begeleiding) als methode om waar tegen de verwachting in geen archeologische resten gevonden zijn (en waar dus geen reden is voor verder onderzoek), alsnog archeologie te karteren en zo nodig waarderen. Voor het overige deel wordt geen nader onderzoek aanbevolen. Het opstellen van een waardering is dus in het kader van dit onderzoek niet aan de orde.

VS07 Opstellen selectieadvies

Gezien de opzet van het booronderzoek is een selectieadvies niet aan de orde.

VS08 Bepalen onderzoeksmethode IVO-O/IVO-P

Het advies voor archeologische begeleiding (tegenwoordig: opgraving, variant begeleiding) wordt onderbouwd en gemotiveerd. Het advies voor vrijgave van de rest van het tracé wordt eveneens gemotiveerd en onderbouwd.

Gemeentelijk beleid

Volgens het vigerende bestemmingsplan *1e herziening Buitengebied Gras* gelden in het plangebied drie regimes. Ten westen van de Anna Maria Hoeve geldt dubbelbestemming 'Archeologie Waarde 4' alwaar bodemingrepen groter dan 1,5 hectare en dieper dan 40 cm leiden tot een archeologische onderzoeksplicht (art. 43.2.c.2). Tussen de Anna Maria Hoeve en de kruising met de Woudseweg geldt dubbelbestemming 'Archeologie Waarde 3' alwaar bodemingrepen groter dan 100 m² en dieper dan 40 cm leiden tot een archeologische onderzoeksplicht (art. 42.2.c.2). Ten oosten hiervan gelden twee dubbelbestemmingen: op en ten zuiden van de weg geldt dezelfde dubbelbestemming 'Archeologie Waarde 3' terwijl ten noorden van de weg dubbelbestemming 'Archeologie Waarde' geldt, uit het bestemmingsplan *Glastuinbouwgebieden*. Hier geldt een archeologische onderzoeksverplichting voor ingrepen dieper dan 40 cm en groter dan 50 of 100 m² (art. 14.2.4). Welke van deze twee maten gehanteerd moet worden is afhankelijk van het antwoord op de vraag of sprake is van functiewaardering swr1 of swr2 respectievelijk een specifieke vorm van archeologie 1 of 2 (100 m² resp. 50 m²). Op basis van de digitaal raadpleegbare bestemmingsplandocumenten is niet te bepalen welk van de twee van kracht is, maar de grenzen zijn in dit geval zo laag dat in ieder geval geconcludeerd mag worden dat ten oosten van de Anna Maria Hoeve een archeologische onderzoeksplicht voorligt.⁷

Dit komt min of meer overeen met de beleidskaart van Midden Delfland waar ten westen van de Anna Maria Hoeve sprake is van een lage archeologische verwachting (en een onderzoeksplicht bij ingrepen groter dan 200 m² en dieper dan 40 cm). Ten westen daarvan geldt een hoge archeologische verwachting (en een onderzoeksplicht bij ingrepen groter dan 50 m² en dieper dan 40 cm).⁸

⁷ www.ruimtelijkeplannen.nl

⁸ <https://www.middendelfland.nl/document.php?m=23&fileid=31687&f=2d7aaead1c8e40672b2519951dfdb096&attachment=0>
Geraadpleegd 28-06-2019

Advies

Op basis van het reeds uitgevoerde onderzoek en de resultaten daarvan acht RAAP de conclusie gerechtvaardigd dat aan de in het plangebied geldende archeologische onderzoeksplicht nog steeds is voldaan.